

[Hartvig Frisch.]

at Sigtelsen imod ham i hvert Fald havde vist sig at være rigtig, eftersom Konen og Datteren havde arbejdet med Rengøring for Tyskerne. Han kommer saa til mig og siger: Professor, hvad skal jeg gøre? Hvordan skal jeg faa mit ærlige Navn tilbage? Hvordan skal jeg faa Arbejde? Den Smule Sparemidler, vi havde, er nu brugt; hele Familien er paa Socialkontoret, og med det røde Kort kan jeg ikke genoptage mit Arbejde. — Jeg maa indrømme, jeg kunde ikke svare Manden. Jeg har hidtil i min Rigsdagsvirksomhed altid været saadan stillet, at jeg har kunnet henvise til en Lov, og jeg har kunnet regne med, at vi havde en saadan Tilstand her i Landet, at jeg i hvert Fald kunde sætte mig ind i, om en Mand havde Ret eller ikke havde Ret. Men jeg maa erkende, at i dette Tilfælde kunde jeg kun svare: Ja, jeg kan ikke overskue dette. Det er jo et hemmeligt Kartotek; der er faktisk ingen af os, der kender det. Jeg har talt med Justitsministeren om det, men jeg vil gerne ved den Lejlighed, som her gives, stille det Spørgsmaal: Kan det ikke gennemføres her i Landet, at enhver Borger faar Ret til at se sit Kartotekskort, hvis der er et paa ham, saadan at han i hvert Fald nu, paa dette Tidspunkt, kan faa Lejlighed til at fremsætte Bemærkninger til Imødegaaelse af et saadant Kort. For tænk, hvis Tilstanden bliver den, at man kan risikere, maaske om 1, 2 eller 3 Aar at blive stillet overfor at faa forelagt et saadant Kort — saa vil det jo næsten være umuligt at fremføre de Bevisligheder, som nu maaske kan fremføres.

Nu er dette jo kun et enkelt Eksempel, men jeg maa sige, at jeg ser ikke rettere, end at en saadan Mand efter en saadan Behandling, forudsat at Grundlaget er det nævnte, er meget ilde stedt. Jeg kan lige tilføje en lille Enkelthed. Da han blev forhørt, havde man spurgt ham, om han havde været til Nazistmøder. Dertil svarede han ærligt, at i Tiden før 1939 havde han været til 2 Nazistmøder for at se, hvad det var for noget — det kan man vel ikke fortænke et Menneske i, det maa vel være en Ret. Dette blev derefter paaført hans Kort saaledes: at Manden i Tiden efter 1940 havde været paa Nazistmøder.

Jeg har rejst dette Spørgsmaal om Formuleringen her, fordi det forekommer mig meget væsentligt, om der skal staa: samarbejdet med eller arbejdet for. Det Tilfælde, jeg har faaet præsenteret, tyder paa, at en hvilken som helst Form for Arbejde — og husk, vi har haft disse Tyskere

her i Landet i 5 Aar — skal kunne drages ind under disse Kartotekskort.

Jeg tænker, de fleste ærede Medlemmer ved, at man i det gamle Venedig havde noget, der hed Løvemunden — det var en Marmorløve ved den offentlige Retsbygning, hvortil man kunde sejle i en Gondol og putte en hvilken som helst Angivelse ind i Løvemunden og saa overlade det til Politiet i Venedig at foretage Resten! I dette Land har vi jo ellers, saa længe der har hersket fri Forfatning, haft som en ubestridelig Ret, at der var offentlig Paatale. Nu har vi paa Grund af de særlige Tilstande, vi har haft under Besættelsen, faaet den uhyggeligste Form for privat Paataaleret, og jeg ser derfor ikke rettere, end at det maa være et Krav for danske Borgere, at de maa vide, hvad det er, de anklages for. Enhver maa have Ret til at kræve at se, om der i denne højofficielle Kartotekssamling — som man virkelig nu maa kalde den — findes et Kort over en, og hvad det indeholder, idet vi jo nu i alle disse Tilfælde ser, hvorledes Kartotekskortene kan bruges.

Oluf Pedersen: Saa vidt jeg kan forstaa det foreliggende Lovforslag, er vedkommende i det Tilfælde, som det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch nu har fremdraget, ikke berettiget til Oprejsning efter denne Lov. Det foranlediger mig til at gentage det Ønske, jeg har givet Udtryk for ved tidligere Lejligheder, at vi kan faa klaret dette Spørgsmaal. Helst burde man klare det gennem en Interneringslov. Vi havde jo i sin Tid Tilfældet med Kommunerne, og dèr gennemførte man en Lov ud fra Nødretsgrundsetningen. Hele den Internering, som er foregaaet efter den 5. Maj, hviler paa ganske det samme Grundlag: Nødret og intet som helst andet. Men paa det givne, tidligere Tidspunkt gennemførte man en Lov vedrørende Kommunerne, saa at man kan sige, at man i hvert Fald ikke fik Lovløshed, og det samme synes jeg burde være sket her.

Det er maaske rigtigt, at man den 5. Maj ikke var i Stand til at faa lavet en Lov saa hurtigt, at Internering kunde foretages i Henhold hertil. Jeg synes, det havde været en simpel Pligt at forberede en saadan Lov, som kunde have været gennemført, saa man havde haft bestemte Regler for, hvornaar en Mand kunde sættes fast, og hvornaar han ikke kunde det. Nu er der gaaet mange, mange Maaneder, og man har stadig væk Uklarhed. Hvis man kan give Oprejsning til 300 Personer efter denne Lov,